

10-02-2015

STM 068100 / 2015

LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN LINJAUKSISTA ITSEHALLINTOALUEJAON PERUSTEIKSI JA SOTE-UUDISTUKSEN ASKELMERKEIKSI

Sosiaali- ja terveyslautakunta 17.12.2015 § 64

(Valmistelija perusturvajohtaja, osastopäällikkö Lahja Harju puh. 040 4895 350)

Pääministeri Juha Sipilän hallitus on linjannut 20.10. ja 7.11.2015 tekemillään päätöksillä sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen uudistamisesta sekä perustettavien itsehallintoalueiden määrästä ja aluejaosta.

Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyvät kolme itsehallintoaluetta tukeutuen lailla säädettyvän työnjaon mukaisesti vaativimmissa palveluissa muiden itsehallintoalueiden palvelurakenteisiin siten, että sosiaali- ja terveydenhuollossa on maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Hallituksen aluejakoa koskeva linjaus sekä sitä perusteleva muistio ovat lausuntopyynnön liitteinä.

Hallituksen rahoituksen uudistamista koskevan linjauksen mukaan kunnilla ei voi jatkossa olla merkittävää vastuuta sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Itsehallintoalueiden rahoitusta valmistellaan ensisijaisesti valtion rahoitusvastuun pohjalta, minkä lisäksi myös osittain alueiden omaan verotusoikeuteen perustuvaa ratkaisua selvitetään. Hallituksen rahoituslinjaus on liitteenä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista, itsehallintoalueiden perustamista ja aluehallintouudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön ja valtionvarainministeriön yhteisessä hankkeessa, jota hallinnoidaan teknisesti sosiaali- ja terveysministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriö ja valtiovarainministeriö pyytävät Manner-Suomen kunnilta, kuntayhtymiltä sekä muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen linjauksista. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa. Lausuntopyyntöön tulee vastata sähköisellä kyselyllä, jossa on kohdennettuja kysymyksiä hallituksen linjauksista. Kyselyyn annettuja vastauksia on mahdollista perustella, minkä lisäksi kyselyyn on varattu runsaasti tilaa myös vapaamuotoiselle kommentoinnille.

Lausuntopyynnön materiaalit löytyvät internet-osoitteesta <http://alueuudistus.fi/lausuntopyynnot>

Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Kuntia pyydetään ottamaan lausunnonaan kantaa siihen, minkä maakunnan pohjalta muodostettava itsehallintoalueeseen kunta katsoo kuuluvansa sekä perustelemaan kannanottonsa. Sen vuoksi kunnille osoitettu lausuntopyynn-

tö on kohdistettu valtuustoille. Itsehallintoalueeseen sijoittumista koskevaan kannanottoon suhtaudutaan kunnan virallisena kantana, minkä vuoksi sitä koskevasta valtuuston päätöksestä tulee toimittaa päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön.

Päätösasiakirjan voi toimittaa joko sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@stm.fi tai postitse osoitteeseen Kirjaamo, sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 Valtioneuvosto. Päätösasiakirjaan tulee merkitä viite STM068:00/2015.

On mahdollista menetellä myös niin, että valtuusto ottaa kantaa ainoastaan sille osoitettuihin, itsehallintoalueeseen kuulumista koskeviin kysymyksiin ja toimittaa kannasta päätösasiakirjan STM:öön. Tällöin lausuntopyynnön muihin kysymyksiin voidaan ottaa kantaa muussa kunnan toimielimessä. Mikäli kunta katsoo, ettei sen ole tarpeen ottaa alueiden muodostumiseen virallista kantaa, lausuntopyyntöön voidaan vastata kokonaisuudessaan kunnan valitsemissa toimielimessä eikä päätösasiakirjan toimitaminen ole tällöin tarpeen.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen laatimisessa. Hallituksen esityksestä pyydetään lausunnot keväällä 2016. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi.

Lausunnot pyydetään antamaan 28.1.2016 klo 16.15 mennessä. Annetut vastaukset ovat julkisia. Lausuntoyhteenvedossa otetaan huomioon vain määräaikaan sähköisesti saapuneet lausunnot.

Ehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää antaa oheisen liitteen mukaisen lausunnon kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

- lausuntopyyntö
- lausuntopyyntökysely ja punaisella merkityt vastaukset
- hallituksen linjaus 7.11.2015 aluejaon perusteet ja sote-uudistuksen askelmerkit
- sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusuudistus – vaihtoehtojen arviointia
- Manner-Suomen maakunnat 2015
- diaesitys hallituksen linjauksista hallituksen tiedotustilaisuudessa 9.11.2015
- Stm ja VM, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, muistio 9.11.2015 virkatyönä tehty tausta-aineisto

Tiedoksi Sosiaali- ja terveyslautakunta

Muutoksenhakuohje

Ei muutoksenhakua (Valmistelu Kuntalaki 91 §)

Kunnanhallitus 21.12.2015 § 343

Ehdotus **Kunnanjohtaja:**

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle liitteen mukaisen lausunnon hyväksymistä.

Päätös **Kunnanjohtaja muutti esitystään seuraavasti:**

Kohtaan 9 kirjataan seuraavaa: ”Lappi on omaleimainen alue, jossa on pitkät välimatkat, rajat Ruotsiin, Norjaan ja Venäjään, pitkäaikaisia perinteitä rajat ylittävästä yhteistyöstä sekä toimivan palvelutuotantonsa ansiosta hyvät edellytykset toimia omana itsehallintoalueena.”

Kohtaan 12 kirjataan: ”Mahdollisuudet rajat ylittävään yhteistyöhön tulee pitää avoimena.”

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

-lausuntopyyntö
-lausuntopyyntökysely ja punaisella merkityt vastaukset
-hallituksen linjaus 7.11.2015 aluejaon perusteet ja sote-uudistuksen askelmerkit
-sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusuudistus – vaihtoehtojen arviointia
-Manner-Suomen maakunnat 2015
-diaesitys hallituksen linjauksista hallituksen tiedotustilaisuudessa 9.11.2015
-Stm ja VM, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, muistio 9.11.2015 virkatyönä tehty tausta-aineisto

Tiedoksi

Ote sosiaali- ja terveyslautakunta
Siirto kunnanvaltuusto

Muutoksenhakuohje

Ei muutoksenhakua (Valmistelu, Kuntalaki 91 §)

Kunnanvaltuusto 04.02.2016 § 4

Ehdotus Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä liitteen mukaisen lausunnon.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

- lausuntopyyntö
- lausuntopyyntökysely ja punaisella merkityt vastaukset
- hallituksen linjaus 7.11.2015 aluejaon perusteet ja sote-uudistuksen askelmerkit
- sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusuudistus – vaihtoehtojen arviointia
- Manner-Suomen maakunnat 2015
- diaesitys hallituksen linjauksista hallituksen tiedotustilaisuudessa 9.11.2015
- Stm ja VM, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, muistio 9.11.2015 virkatyönä tehty tausta-aineisto

Tiedoksi

Ote sosiaali- ja terveyslautakunta

Muutoksenhakuohje

Ei muutoksenhakua (Täytäntöönpano, Kuntal 91 §)

Lausuntopyyntökysely

Ohjeet:

Sähköisessä kyselylomakkeessa voi liikkua edestakaisin painamalla Edellinen- tai Seuraava -painikkeita. Kysely on mahdollista lähettää vastaamatta kaikkiin kysymyksiin, mutta osa kysymyksistä on merkitty pakollisiksi. Mahdolliset kysymyksiin annetut perustelut huomioidaan vastauksia analysoitaessa. Kyselyn lopussa on runsaasti vastaustilaa lausujien vapaamuotoisille kommenteille. Vastauksia on mahdollista muokata ennen kyselylomakkeen lähettämistä. Kyselyn voi tarvittaessa keskeyttää painamalla Keskeytä-painiketta ja jatkaa vastaamista myöhemmin. Keskeytä-painikkeesta kysely vie automaattisesti sivulle, jossa on linkki jatkettavaan kyselyyn. Sivulla voi myös lähettää linkin sähköpostiisi. Viimeisen kysymyksen lopussa on Yhteenveto-painike, josta pääset tarkastelemaan laatimiasi vastauksia. Yhteenvetosivulta pääset muokkaamaan (Muokkaa vastauksia -painike) ja tulostamaan (Tulosta-painike) kyselyn. Tämän jälkeen kysely pitää vielä lähettää.

Vastauksien lähetys: Kun kyselyyn vastaaminen on valmis, paina kyselylomakkeen yhteenvetosivun lopussa olevaa Valmis-painiketta. Lähettämisen jälkeen kyselyvastausta ei ole enää mahdollista täydentää tai muokata.

Tämä on kyselyn tekstitiedostoversio, jota voi käyttää lausuntopyyntöä käsittelevän helpottamiseksi. Toimielimen käsittelyssä voidaan noudattaa esimerkiksi menettelyä, jossa lausuntoa työstetään tekstitiedostomuotoisena ja käsittelyn lopuksi tekstitiedostoon laaditut vastaukset syötetään kyselyyn.

Sähköisen kyselyn Internet-osoite:

<https://www.webropolsurveys.com/S/23CD4E7D9E3E90FB.par>

Lisätietoja lausuntopyyntöstä antavat:

Alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, p. 0295163012, s-posti tuomas.poysti@stm.fi
Hallitusneuvos Pekka Järvinen, p. 02951 63367, s-posti pekka.jarvinen@stm.fi
Finanssineuvos Teemu Eriksson, p. 02955 30177, s-posti teemu.eriksson@vm.fi

Kyselyn tekniseen toteutukseen liittyvät kysymykset:

Osastosihteeri Riikka Friberg, p. 02951 63629, s-posti riikka.friberg@stm.fi
Osastosihteeri Jaana Aho, p. 02951 63395, s-posti jaana.aho@stm.fi

TAUSTATIEDOT

Vastaajatahon virallinen nimi

Kolarin kunta

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä
sosiaali- ja terveyslautakunta 17.12.2015

Toimielimen nimi Kolarin kunnanhallitus 21.12.2015
Kolarin kunnanvaltuusto 04.02.2016

Onko vastaaja*

kunta
sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä tai yhteistoiminta-alue
maakunnan liitto
muu kuntayhtymä tai kuntien yhteistoimintaelin
valtion viranomaisen
järjestö
joku muu

Kysymykset

1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

3. **Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille:** Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Etelä-Karjala
Etelä-Pohjanmaa
Etelä-Savo
Kainuu
Kanta-Häme
Keski-Pohjanmaa
Keski-Suomi
Kymenlaakso
Lappi
Pirkanmaa
Pohjanmaa
Pohjois-Karjala
Pohjois-Pohjanmaa
Pohjois-Savo
Päijät-Häme
Satakunta
Uusimaa
Varsinais-Suomi

4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.
5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?
6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia.
- Väestömäärä ja sen ennustettu kehitys
  - Huoltosuhde ja sen ennustettu kehitys
  - Taloudelliset edellytykset
  - Mahdollisuudet varmistaa yhdenvertainen sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
  - Mahdollisuudet varmistaa kattava sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus
  - Mahdollisuudet suunnitella ja toteuttaa toimiva palveluverkko
  - Mahdollisuudet toteuttaa kustannustehokas tuotantorakenne
  - Kielelliset erityispiirteet
  - Maakuntien välinen luontainen yhteistyö ja työssäkäynti- tai asiointisuunnat
  - Jokin muu, mikä?
7. Kaikki itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Oulu ja Pohjois-Pohjanmaa

8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Kyllä

Ei

Ei kantaa

9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Lappi on omanlaisensa alue, jolla on omat erityispiirteensä ja hyvät edellytykset toimia omana itsehallintoalueena. (sosterltk 17.12.2015)

Lappi on omaleimainen alue, jossa on pitkät välimatkat, rajat Ruotsiin, Norjaan ja Venäjään, pitkäaikaisia perinteitä rajat ylittävästä yhteistyöstä sekä toimivan palvelutuotantonsa ansiosta hyvät edellytykset toimia omana itsehallintoalueena. (khal 21.12.2015)

10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

-

11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntien yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä?

Itsehallintoalueen ja kuntien välisellä kiinteällä yhteistyöllä, jossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä johtavat kunnat. Mallikelpoisina hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä toimiville kunnille tulisi luoda taloudellisia kannusteita tuottava järjestelmä.

12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Mahdollisuudet rajat ylittävään yhteistyöhön tulee pitää avoimena. (khal 21.12.2015)

13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

-